

Fitxa 08

GIH 08: Lan duina eta hazkunde ekonomikoa.

55-80 minutu
(saio bat edo saio bat eta erdi)

Jardueraren deskribapena

Saio honetan, Garapen Iraunkorrerako 8. Helburua landuko da: “Lan duina eta hazkunde ekonomikoa”. Irakasleak nahi duenean erabil dezake fitxa hau, unitate didaktiko hau aurkezteko lehen fitxa landu ondoren. Esan bezala, ikasturtean zehar, tutoretza-orduetan egin daiteke, edo gaia ikasgaiaren programazio didaktikoan egoki txerta daitekeela uste dugunean.

Saio honetan, hainbat kontzeptu landuko dira:

- Garapen Iraunkorrerako 8. Helburua zer den (“Lan duina eta hazkunde ekonomikoa”).
- Garapen Iraunkorraren eta “Lan duina eta hazkunde ekonomikoa” helburuaren arteko lotura, eta gainerako GIHein duen lotura.
- Enplegu prekarioa.
- Soldata-arraila.
- Soldata duina eta lan-baldintzak.

Kontzeptuak modu erakargarrian lantzeko asmoz, fitxa honetan zenbait euskarri erabiltzea proposatzen da. Bideoak, web-orriak eta abar egongo dira erabilgarri, baliabideak eta materialak atalean.

Bestalde, ikasleek kontzeptuak eta edukiak errazago barnera ditzaten, zenbait talde-dinamika egitea proposatzen da. Talde-dinamika horiek hurrengo atalean azalduko ditugu.

Helburu didaktikoak

- Ikasleak enplegu duin bat lortzeko zailtasun gehien duten kolektiboei buruz kontzientziatzea.
- Soldata duin bat edukitzearen esanahiari buruz hausnartzea, bizitzaren kostua kontuan hartuta.
- “Lan duina” kontzeptuaren barneko askotariko dimentsioei buruz hausnartzea.
- Gizarteak zaintza-lanei zer garrantzi ematen dien baloratzea.

Saioaren garapena

Saio hau hasteko, irakasleak, labur-labur, Garapen Iraunkorrerako 2030 Agenda eta Garapen Iraunkorrerako 17 Helburuak zer diren gogoratuko du. Ondoren, Garapen Iraunkorrerako 8. Helburua modu erraz eta motibagarrian azaltzeko, 2 minutuko bideo hau jar daiteke:

GIH 08 | Lan duina eta hazkunde ekonomikoa

<https://www.youtube.com/watch?v=NSVUVIF5WBM>

Bideoa ikusi ondoren, helburu honen erronka nagusiak zein diren hausnartuko du ikasle bakoitzak bakarrik, eta gero, ikasleek hausnarketa egingo dute denek batera (10 minutu). Honako galdera hauek egin daitezke, lan-baldintza okerrenak eta lanpostu bat lortzeko zailtasunik handienak dituzten kolektiboak zein diren nabarmentzeko:

- » Zure ustez, zergatik daude hainbeste gazte langabezia?
- » Zure ustez, zergatik da zailagoa lanpostu bat lortzea emakumeentzat? Zure ustez, zergatik kobratzen dute emakumeek gizonen erdia, batez beste? (soldata-arraila)
- » Zure ustez, zergatik dituzte lan-baldintza okerragoak pertsona migratzaileak? (Kontraturik ez, lan prekarioak, soldata txikiagoak, eta abar)

Jarraian, ikasleak 4-5 taldetan banatuko dira, honako gai honi buruz gogoeta egiteko: zenbat diru irabazi beharko dut bizitzeko? (10-15 minutu).

Horretarako, pertsona batek hilean zenbat diru behar duen kalkulatu beharko dute ikasleek, pertsona hori bakarrik bizi dela, astean 5 egunez lan egiten duela, lan-egunetan eguneko menua jaten duela, garraio publikoan mugitzen dela eta alokairuzko etxebizitza batean bizi dela kontuan hartuta. Diru-kopuru hori gutxi gorabehera kalkulatzeko, honako web-orria erabil dezakete:

<https://www.expatistan.com/es/costo-de-vida/pais/espana>

Taldeek beren gogoetak elkarren artean partekatzen dituztenean, talderen batek besteek baino gastu gehiago kontuan hartu dituen ikus daiteke; adibidez, elektrizitate-eta ur-gastuak, menua jateaz aparteko janaria, aisialdia, edo arropa. Nahi izanez gero, egin galdera hauek ikasleei:

- » Bizitzeko nahikoa al da lanbide arteko gutxieneko soldata?
- » Lanbide arteko gutxieneko soldata kobratuko bazenu, dirua aurreztu, oporretara joan eta/edo auto bat erosi ahal izango zenuke?
- » Etxebizitza hutsik egongo balitz, nola erosiko zenituzke altzariak eta etxetresna elektrikoak?

Talde beretan, lan duin bat zer den baloratuko dute ikasleek taula honetan (15-20 minutu). Horretarako, honako irizpide hauei zenbat puntu eman adostu beharko dute, 1etik 10era, eta irizpide jakin bati puntu-kopuru jakin bat emateko arrazoia zein den azalduko dute esaldi batean.

Irizpidea	Garrantzia (1-10)	Zergatik?
Soldata		
Ordutegia		
Etterainoko distantzia		
Lankideekin harremana		
Nagusiekin harremana		
Lanak motibatzen zaituen ala ez		
Gizarteari ematen diozuna		
Enpresaren baloreak		
Lan egiteko autonomia		
Lanpostua arriskutsua den ala ez		
Ingurumen-inpaktua		

Amaitzen dutenean, talde bakoitzak zer irizpide baloratu dituen gehien, eta irizpide horiei garrantzia handiagoa emateko arrazoiak zein diren azalduko du. Nahi izanez gero, egin galdera hauek ikasleei:

- » Garrantzitsua al da zure lanak gizarteari ematen diona baloratzea? (adibidez, arma-enpresa batean lan egitea).
- » Garrantzitsua al da zure lanak ingurumenean dituen inpaktuak baloratzea? (Adibidez, zuhaitzak moztea eskala handian).
- » Lanpostu guztiak al dira beharrezkoak eta/edo desiragarriak?

Saio hau amaitzeko, beste pertsona baten etxean lan egin eta bizi diren emakumeei buruzko 2 minutuko bideoa ikusiko dute, eta enplegu prekarioko kasu zehatz horri buruz taldean gogoeta egitea proposatzen da (15 minutu). Bideoan, bi langileren esperientziak kontatzen dira 1. minutu eta 45. segundotik aurrera:

<https://www.eitb.eus/es/noticias/sociedad/detalle/3871892/esclavas-hogar-hablan-empleadas-hogar-internas-bizkaia/>

- » Zergatik dira emakumeak beste pertsona baten etxean lan egin eta bizi diren langile gehienak?
- » Emakume izateaz gainera, zergatik dira migratzaileak?
- » Garrantzitsua eta beharrezkoa al da haien lana gizartearentzat? Zergatik?
- » Zure ustez, zergatik dute hain soldata baxua?
- » Zer neurri hartuko zenituzke haien egoera hobetzeko?

Ebaluaketa eta hausnarketa

Talde bakoitzaren argudioen eta gogoeten kalitatea erabil dezake irakasleak, ebaluazio-irizpide gisa. Erantzunei baino, erantzunak arrazoitzeko moduari erreparatuko zaio.

Baliabideak eta materialak

- Proiektorea eta bozgorailuak
- Arbela
- Ordenagailuak eta Internet, talde-lanerako
- Garapen Iraunkorrerako 8. Helburuari buruzko bideoa (2 minutu):
<https://www.youtube.com/watch?v=DSGAuTF5vBMm>
- Beste baten etxean lan egin eta bizi diren emakumezkoei buruzko bideoa:
<https://www.eitb.eus/es/noticias/sociedad/detalle/3871892/esclavas-hogar-hablan-empleadas-hogar-internas-bizkaia/>
- Garapen Iraunkorrerako 8. Helburuari buruzko informazio gehiago lortzeko web-orria:
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/economic-growth/>